

Bruxelles, 13 iunie 2016
(OR. en)

9228/16

ECOFIN 468
UEM 214
SOC 332
EMPL 228
COMPET 302
ENV 347
EDUC 203
RECH 194
ENER 210
JAI 458

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Nr. doc. Csie:	9142/16 ECOFIN 433 UEM 183 SOC 297 EMPL 193 COMPET 270 ENV 314 EDUC 170 RECH 162 ENER 175 JAI 420 - COM(2016) 345 final
Subiect:	Recomandare de RECOMANDARE A CONSILIULUI privind Programul național de reformă al Slovaciei pentru 2016 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Slovaciei pentru 2016

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor proiectul de recomandare a Consiliului sus-menționat, astfel cum a fost revizuit și convenit de diferite comitete ale Consiliului, pe baza propunerii COM(2016) 345 final a Comisiei.

RECOMANDARE A CONSILIULUI

din...

privind Programul național de reformă al Slovaciei pentru 2016

și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Slovaciei pentru 2016

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice¹, în special articolul 5 alineatul (2),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului de politică economică,

¹ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

întrucât:

- (1) La 26 noiembrie 2015, Comisia a adoptat analiza anuală a creșterii, care marchează începutul semestrului european pentru coordonarea politicilor economice pentru 2016. Prioritățile analizei anuale a creșterii au fost aprobate de Consiliul European din 17-18 martie 2016. La 26 noiembrie 2015, în baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului², Comisia a adoptat Raportul privind mecanismul de alertă, în care nu a identificat Slovacia ca fiind unul dintre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat. În aceeași zi, Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro. Această recomandare a fost aprobată de Consiliul European din 18-19 februarie 2016 și adoptată de Consiliu la 8 martie 2016³. În calitate de țară a cărei monedă este euro și având în vedere legăturile strânse dintre economii în cadrul uniunii economice și monetare, Slovacia ar trebui să asigure punerea în aplicare integrală și în timp util a recomandării formulate.
- (2) Raportul de țară privind Slovacia pentru 2016 a fost publicat la 26 februarie 2016. În raport s-au evaluat progresele realizate de Slovacia în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări adoptate de Consiliu la 14 iulie 2015 și cele realizate în direcția îndeplinirii obiectivelor naționale din cadrul Strategiei Europa 2020.
- (3) La 29 aprilie 2016, Slovacia și-a prezentat Programul național de reformă pentru 2016 și Programul de stabilitate pentru 2016. Pentru a se ține seama de legăturile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.

² Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice (JO L 306, 23.11.2011, p. 25).

³ JO C 96, 11.3.2016, p. 1.

- (4) Recomandările relevante specifice fiecărei țări au fost luate în considerare în cadrul programării fondurilor structurale și de investiții europene pentru perioada 2014-2020. Astfel cum se prevede la articolul 23 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului⁴, în cazul în care acest lucru este necesar pentru a sprijini punerea în aplicare a recomandărilor relevante ale Consiliului, Comisia poate solicita unui stat membru să își revizuiască acordul de parteneriat și programele relevante și să propună modificări la acestea. Comisia a furnizat detalii suplimentare referitoare la modul în care va utiliza această dispoziție în orientările privind aplicarea măsurilor de corelare dintre eficacitatea fondurilor structurale și de investiții europene și buna guvernare economică.
- (5) În prezent, Slovacia se încadrează în componenta preventivă a Pactului de stabilitate și de creștere. În Programul său de stabilitate pentru 2016, guvernul își propune să îmbunătățească soldul global, reducându-l la -1,9 % din PIB în 2016 și apoi, treptat, la -1,3 % din PIB în 2017. Conform Programului de stabilitate, obiectivul bugetar pe termen mediu – un deficit structural de 0,5 % din PIB – ar urma să fie atins în 2019. Conform Programului de stabilitate, se estimează că ponderea datoriei publice în PIB va fi de 52,9 % în 2016 și va continua să scadă până la 47,3 % în 2019. Scenariul macroeconomic pe care se întemeiază aceste proiecții bugetare este plauzibil. Cu toate acestea, măsurile necesare pentru a sprijini țintele de deficit preconizate pentru 2017 și pentru anii următori nu au fost suficient detaliate. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2016, Slovacia este expusă riscului unei abateri de la obiectivul bugetar pe termen mediu în 2016, deși se estimează că va respecta ajustarea recomandată în 2017, în cazul menținerii politicilor actuale. Pe baza evaluării Programului de stabilitate și a previziunilor Comisiei din primăvara anului 2016, Consiliul consideră că este de așteptat ca Slovacia să respecte, în linii mari, dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere. Totuși, în 2016, vor fi necesare măsuri suplimentare pentru a se asigura respectarea pactului. În acest scop, adoptarea îndelung amânată a unor plafoane de cheltuieli obligatorii și punerea în aplicare a programului de optimizare a randamentului pentru a spori eficiența cheltuielilor publice, însoțit de analize ale cheltuielilor planificate în domeniile selecționate, vor fi de o importanță crucială.

⁴ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 320).

- (6) În Slovacia, sustenabilitatea pe termen lung a finanțelor publice continuă să reprezinte o provocare. Acest lucru se datorează în principal creșterii estimate a costurilor din domeniul asistenței medicale și al pensiilor, legate de îmbătrânirea populației. Se estimează că Slovacia este unul dintre statele Uniunii în care cheltuielile cu pensiile vor înregistra cele mai mari creșteri până în 2060, din cauza îmbătrânirii populației. Vârsta legală de pensionare în Slovacia este relativ redusă, fapt ce se explică parțial prin factori legați de speranța de viață. Cheltuielile de sănătate sunt principalul factor care determină creșterea costurilor legate de îmbătrânirea populației. Conform estimărilor, cheltuielile de sănătate publică vor crește considerabil pe termen lung, însă această creștere pornește de la un nivel relativ scăzut. În pofida anumitor îmbunătățiri, în Slovacia, indicatorii de sănătate se situează la niveluri foarte scăzute. Pentru a mări raportul costuri-eficacitate din sectorul sănătății, guvernul a luat măsuri atât în ceea ce privește serviciile de îngrijire medicală cu internare, cât și cele de asistență medicală ambulatorie. Se depun în continuare eforturi în vederea introducerii unui model integrat de servicii medicale. Succesul acestei reforme depinde, probabil, de asumarea responsabilității de către principalele părți interesate, de integrarea unităților medicale și a spitalelor și de dotarea cu personal adecvat. Deși s-au adoptat măsuri menite să limiteze creșterea gradului de îndatorare a spitalelor publice, multe dintre acestea se confruntă în continuare cu o situație financiară precară. Există în continuare provocări care împiedică inversarea definitivă a tendințelor negative în materie de cheltuieli, cum ar fi restructurarea capacității spitalicești, introducerea unui sistem de rambursare ulterioară și creșterea concurenței achizițiilor publice din domeniul asistenței medicale. În ceea ce privește serviciile de îngrijire medicală ambulatorie, medicii generaliști nu își asumă suficient rolul de filtrare a accesului la medici specialiști, fapt ce se explică parțial prin repartizarea sub nivelul optim a competențelor între medicii generaliști și cei specialiști, ceea ce favorizează recurgerea la asistență medicală specializată mai costisitoare. În ceea ce privește impozitarea, măsurile guvernamentale de combatere a fraudei fiscale au contribuit la îmbunătățirea colectării impozitelor, în special a taxei pe valoarea adăugată (TVA). Cu toate acestea, deficitul de încasare a TVA-ului rămâne ridicat, ceea ce indică faptul că respectarea obligațiilor fiscale continuă să reprezinte o provocare. Deoarece în ultimii ani s-a pus un accent deosebit pe colectarea TVA-ului, s-a acordat mai puțină atenție unor domenii importante ale fiscalității, cum ar fi impozitarea veniturilor. În plus, deoarece accentul a fost pus pe auditare, celelalte roluri ale administrației fiscale, cum ar fi colectarea datoriilor fiscale, nu au fost suficient îndeplinite. Acest fapt sugerează că există posibilități de îmbunătățire a alocării resurselor în cadrul sistemului de impozitare. Nu s-a elaborat încă nicio strategie care să stabilească obiective în materie de respectare a obligațiilor fiscale.

- (7) Deși situația de pe piața muncii a înregistrat îmbunătățiri ca urmare a redresării economice și a recentelor măsuri de politică, șomajul de lungă durată rămâne o problemă. Rata șomajului de lungă durată se numără în continuare printre cele mai ridicate din Uniune (7,6 %, față de 4,3 % în Uniune în ansamblul său, în al treilea trimestru al anului 2015). Principalele categorii afectate de această situație sunt: romii marginalizați, mâna de lucru slab calificată și tinerii. Pentru a aborda problema șomajului, s-au adoptat măsuri privind educația și formarea profesională, locurile de muncă subvenționate și consilierea profesională. Cu toate acestea, reușita punerii în aplicare a majorității acestor reforme va depinde de capacitatea serviciului public de ocupare a forței de muncă. În pofida reorganizării Oficiului Central pentru Ocuparea Forței de Muncă și îmbunătățirii accesului la formare, există încă dificultăți în ceea ce privește introducerea sprijinului individualizat pentru șomerii de lungă durată și grupurile vulnerabile. Participarea romilor la piața slovacă a muncii rămâne foarte scăzută, iar progresele înregistrate în ceea ce privește creșterea ratei de ocupare a forței de muncă în rândul romilor sunt lente. Nivelul scăzut de educație și de competențe și discriminarea se numără printre factorii care influențează slaba participare a romilor pe piața muncii. Rata scăzută de ocupare profesională în rândul femeilor aflate la vârsta maternității se explică prin durata îndelungată a concediului parental (până la trei ani), prin insuficiența structurilor de îngrijire a copiilor, în special a celor cu vârste sub trei ani, prin costurile ridicate de îngrijire a copiilor și prin utilizarea limitată a dispozițiilor privind programul de lucru flexibil. În plus, persistă diferențele între regiuni, în estul Slovaciei rata șomajului fiind în continuare de două ori mai mare decât cea din Bratislava. În ceea ce privește guvernanta serviciilor de pe piața muncii, măsurile luate în ultimele luni nu prevăd o abordare adaptată care să permită soluționarea provocărilor structurale de pe piața forței de muncă din Slovacia.
- (8) Sistemul de învățământ este insuficient orientat către creșterea potențialului economic al Slovaciei. Rezultatele școlare, scăzute în raport cu standardele internaționale, s-au deteriorat și mai mult. În mare măsură, acest fapt este legat de nivelul insuficient de instruire al cadrelor didactice și de atractivitatea redusă a profesiei de cadru didactic. În ciuda majorării cu 4 % a salariilor cadrelor didactice în 2016, nivelul scăzut de salarizare și formarea practică insuficientă se numără printre factorii care fac ca această profesie să fie neatractivă pentru tineri. Recent s-a adoptat un act legislativ de combatere a segregării, dar mai rămâne ca acesta să fie pus în aplicare și astfel să aducă schimbări pozitive și să genereze o creștere a numărului de romi care urmează o formă de învățământ de bază, inclusiv învățământul preșcolar.

- (9) Administrația publică este în continuare grevată de ineficiență. Coordonarea eficace este insuficientă din cauza organizării fragmentate și rigide a administrației publice. Adoptarea, în octombrie 2015, a Strategiei privind managementul resurselor umane reprezintă o evoluție pozitivă. Cu toate acestea, nu a fost încă adoptată noua lege privind funcția publică, care constituie o condiție prealabilă necesară pentru punerea în aplicare cu succes a strategiei. Guvernul a luat mai multe măsuri de combatere a corupției, însă impactul lor este deocamdată limitat. În special, Slovacia a înregistrat rezultate limitate în ceea ce privește începerea urmăririi penale și urmărirea în justiție a cazurilor de corupție, inclusiv a practicilor ilicite din domeniul achizițiilor publice. Termenul de acordare a autorizațiilor de construire pentru proiectele de investiții și de infrastructură de mare anvergură a fost redus. Guvernanța neconsolidată, lipsa unor proceduri de achiziții publice bazate pe elemente concrete, nivelul scăzut de profesionalism, conflictele de interese, caietele de sarcini adaptate și utilizarea excesivă a criteriilor de atribuire la prețul cel mai scăzut au ca rezultat o concurență prea puțin bazată pe calitate. Se semnalează în mod repetat că deficiențele din domeniul achizițiilor publice afectează eficiența alocării resurselor publice. Modificările frecvente aduse legislației și procedurile și cerințele administrative greoaie afectează activitatea întreprinderilor slovace. Barierele administrative și de reglementare ridicate impune anumitor servicii profesionale și industriei de rețea, deficiențele existente în anumite domenii, precum executarea contractelor și desfășurarea procedurilor de insolvență, și preocupările constante legate de calitatea sistemului judiciar afectează mediul de afaceri și descurajează investițiile. S-au luat măsuri pentru a facilita desfășurarea activităților economice, precum înființarea, în octombrie 2015, a Centrului pentru o Mai Bună Legiferare și lansarea centrelor naționale de afaceri la începutul anului 2016. Totuși, adoptarea unei inițiative legislative în favoarea întreprinderilor mici (Small Business Act) în cadrul strategiei de dezvoltare a IMM-urilor a fost amânată.

- (10) În contextul semestrului european, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Slovaciei, pe care a publicat-o în raportul de țară pentru 2016. De asemenea, Comisia a evaluat Programul de stabilitate, Programul național de reformă și măsurile luate ca urmare a recomandărilor adresate Slovaciei în anii precedenți. Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestora pentru o politică bugetară și socioeconomică sustenabilă în Slovacia, ci și de conformitatea acestora cu normele și orientările UE, având în vedere necesitatea de a consolida guvernanta economică globală a Uniunii prin asigurarea unei contribuții la nivelul UE cu privire la deciziile naționale viitoare. Recomandările din cadrul semestrului european sunt reflectate în recomandările 1-3 de mai jos.
- (11) Prin prisma evaluării respective, Consiliul a examinat Programul de stabilitate, iar avizul⁵ său se reflectă îndeosebi în recomandarea 1 de mai jos,

⁵ Emis în temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.

RECOMANDĂ ca, în perioada 2016-2017, Slovacia să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să realizeze o ajustare bugetară anuală de 0,25 % din PIB în vederea atingerii obiectivului bugetar pe termen mediu în 2016 și, respectiv, de 0,5 % din PIB în 2017. Să îmbunătățească raportul costuri-eficacitate al sistemului de sănătate. Să ia măsuri menite să asigure creșterea nivelului de conformitate fiscală.
2. Să îmbunătățească măsurile de activare adresate șomerilor de lungă durată și altor grupuri defavorizate, inclusiv serviciile individualizate și activitățile de formare specializate. Să faciliteze încadrarea în muncă a femeilor, în special prin mărirea ofertei de servicii de îngrijire a copiilor accesibile și de calitate. Să îmbunătățească nivelul învățământului, crescând atractivitatea profesiei de cadru didactic și sporind participarea copiilor romi la învățământul de bază încă de la vârste fragede.
3. Să consolideze guvernanta, să sprijine tranziția de la o concurență bazată exclusiv pe preț la una bazată pe calitate și să îmbunătățească urmărirea în justiție a practicilor ilicite din domeniul achizițiilor publice. Să îmbunătățească transparența, calitatea și eficacitatea managementului resurselor umane din administrația publică, în special prin adoptarea unei noi legi privind funcția publică, și să amelioreze eficacitatea sistemului de justiție. Să adopte un plan global de eliminare a barierelor administrative și de reglementare cu care se confruntă întreprinderile.

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Consiliu,
Președintele*
